

RECEPTAREA ISTORIEI ÎNTR-O SOCIETATE MULTICULTURALĂ

Rusalia CRĂCIUNOIU

Muzeograf
Muzeul de Artă Craiova

„E astăzi un fapt știut că încrucișarea culturilor este ceea ce a făcut să rodească istoria” afirma renumitul antropolog francez Claude Levi-Strauss.

Slovenia, deținând președenția Comitetului de Miniștrii al Consiliului Europei, din luna mai până noiembrie 2009, a organizat în perioada 7-9 octombrie al aceluiași an seminarul intitulat „Parteneriat și noi competențe necesare pentru predarea istoriei într-o societate multiculturală”. În cadrul dezbaterilor au fost prezentate practici de cooperare între instituții de învățământ și actori educaționali. Colaborarea din cadrul parteneriatelor între școli și muzeele, bibliotecile, arhivele, mass-media poate influența modul de predare a istoriei contribuind la o mai bună înțelegere a celuilalt și a fiecăruia în perspectivă europeană și mondială.

După cum se știe, există un acord la nivel declarativ cu privire la importanța desfășurării procesului educațional și în alte instituții de cultura, nu doar în școli. Comitetul de Miniștrii al Consiliului Europei a stabilit, la 31 octombrie 2001, recomandări către statele membre ale Uniunii Europene privind predarea istoriei în Europa secolului XXI. Printre acestea există o listă de surse care ar trebui să fie introduse în curriculum-ul național, cum ar fi: vizitarea muzeelor și arhivelor, excursii care să cuprindă trasee istorice și cercetarea locurilor de interes istoric, utilizarea unor multiple surse, care pe parcurs să devină metode de învățare, cu scopul unei mai bune înțelegeri a istoriei. Seminarul din capitala Sloveniei a dorit să răspundă la întrebări precum: cum putem realiza punerea în aplicare a recomandărilor Comitetului de Miniștrii?, care este rolul instituțiilor culturale - al muzeelor, arhivelor, al mass-mediei - în procesul de predare a istoriei?, care este experiența fiecărui participant la seminar în ceea ce privește predarea lecțiilor de istorie?

În sala de conferință a *Muzeului Orașului* din Ljubljana, specialiștii din muzee, institute, mass-media, universități din întreaga Europă au împărtășit viziunea lor asupra predării istoriei în secolul XXI.

Un prim pas în abordarea tematicii propuse a fost identificarea marilor probleme apărute pe parcursul predării istoriei. Diversitatea culturală și religioasă din ce în ce mai vizibilă în spațiul european poate genera neînțelegerii la nivelul receptării „celuilalt”, numit astfel doar pentru că nu-i cunoaștem trecutul, deci istoria. Încurajarea *dialogului intercultural și interreligios* este necesară pentru o mai bună înțelegere a istoriei Europei. Promovarea conceptului de *identitate culturală europeană* fondată pe un ansamblu de valori comune vine în sprijinul predării istoriei în spiritul respectării „celuilalt” și a completării viziunii fiecăruia despre „celălalt”. Școala joacă rolul cel mai important în predarea istoriei. Începând cu secolul XXI ea are nevoie de noi metode de predare care să implice pe lângă învățători și profesor alți actori educaționali. Rolul educatorului de muzeu poate fi un exemplu în acest sens. El trebuie să echilibreze balanța dintre conținutul lecției de istorie propus de profesor, principalul actor educațional, și metoda pedagogică folosită în scopul furnizării datelor istorice. Spațiul neconvențional oferit de săliile de expoziție poate deveni cadrul optim pentru construirea unor noi interpretări fără a ne abate de la adevărul istoric.

Muzeele, bibliotecile, mediatecele, arhivelor locale și naționale, mass-media pot ajuta cetățenii Europei să înțeleagă evenimentele în perspective diferite. Într-o societate multiculturală doar *multiperspectivitatea* ne poate ajuta pentru ca „celălalt” să devină „de-al nostru”. Parteneriatele dintre instituțiile de învățământ și instituțiile culturale amintite contribuie la creșterea calității predării și învățării la nivel școlar. În cadrul colaborării între instituții se elaborează metodologii pedagogice care contribuie la încurajarea dezvoltării creativității elevilor. Instituțiile culturale pot oferi drept suport pentru lecțiile de istorie: programe educaționale, expoziții itinerante, conferințe, ghidaje, publicații, trasee cultural-istorice. Educația poate deveni una dintre misiunile prioritare nu numai ale muzeelor, dar și ale celorlalte instituții culturale. Istoria nu înseamnă trecut, ci și viitor, *multiperspectivitatea* reprezentând un sprijin pentru profesorul de istorie în secolul XXI.

Muzeul de Artă din Craiova are numeroase parteneriate cu școlile și liceele din localitate și din județul Dolj. În cadrul acestor parteneriate se desfășoară o serie de programe educaționale adaptate segmentelor de vârstă ale elevilor. Lecțiile de istorie se realizează prin reconstituirea atmosferei dintr-un tablou, organizarea de scenete de teatru, recitaluri de poezie. Informația se transmite mai ales prin intermediul limbajului non-verbal: cromatica compoziției artistice, armonia culorilor, mimica gesturilor, expresivitatea chipurilor. Emoția devine canalul de comunicare

al lecției. Activitatea educațională se construiește pe relații interactive elev-actor educațional. Prin intermediul elementelor artei vizuale – imagine, culoare, formă – lecțiile de istorie vorbesc despre o armonie socială ca o armonie de culori și de nuanțe.